

אתגרים בחקירות ילדים

רונית צור

מההליך הפלילי עצמו שכן הוא אינו מותאם ליכולותיהם ולכן צריכים להחקר בצורה אחרת בגלל מגבלות הגיל, רגישות העבירה, הקרבה לתוקף והחשש מחשיפה.

בנוסף לעבירות מין ואלומות במשפחה נוספו במהלך השנים אוכלוסיות נוספות שנחקרות על-ידי חוקרי ילדים כמו ילדים שנפגעו בידי אחראי, ילדים שהיו עדים לאלימות חמורה בתוך המשפחה, ילדים עדים לרצח, להריגה ולניסיון לרצח. משנת 2007 לאחר שחוקק חוק הליכי חקירה והעדה הוטלה המשימה של חקירת אנשים עם מוגבלות שכלית (בכל גיל) על חוקרי הילדים.

בשנים הראשונות לחוק הגנת ילדים³¹ האחריות להפעלתו הייתה בסמכות המשטרה. בשנת 1984, האחריות לחקירות הועברה לשירות המבחן לנוער. מספר החקירות לשנה הוערך אז בכמאה חקירות בכל הארץ והחקירות בוצעו על-ידי חוקרי ילדים שהיו גם קציני מבחן. במהלך השנים גדל בהדרגה מספר הנחקרים, פותחה התורה המקצועית והתבסס הצורך בתקן יעודי לחקירות ילדים והחלה הפרדה בין תפקיד חוקר הילדים לתפקיד קצין המבחן. בשנת

השירות לחקירות ילדים וחקירות מיוחדות אחראי לחקירתם של ילדים עד גיל 14 ושל אנשים עם מוגבלות שכלית בהליך הפלילי. המשימה של החוקרים היא הנגשת החקירה והליך ההעדה בבית המשפט לאוכלוסיות הנחקרות. בשנת 2015 נחקרו בשירות 10,727 ילדים עד גיל 14, ביניהם 2,754 נפגעי עבירות מין, 6,899 נפגעי אלימות (חסרי ישע), 211 חשודים וכ-863 עדים. כן בוצעו 1,027 חקירות מיוחדות. השירות נועד לתת מענה לצרכים המיוחדים של ילדים בהליך הפלילי, צרכים בהם הכיר המחוקק כבר בשנת 1955, בחוק לתיקון דיני הראיות (הגנת ילדים)³⁰. על חוקרי הילדים מוטלת האחריות לערוך חקירה, לתעד אותה בוידאו, לסכם אותה, להעריך את מהימנות העדות ולהעביר את החומרים למשטרה, שמצדה ממשיכה לאסוף ראיות ולבסוף מחליטה אם התיק יגיע לפרקליטות ואם יוגש כתב אישום. חוקר הילדים צריך גם להעריך את יכולת הילד להעיד במידה שהתיק יגיע לבית המשפט ואף להעיד במקומו אם הוא ימצא לא מתאים לעדות.

בבסיס השירות, ההבנה שילדים המעורבים בהליך הפלילי עלולים להפגע פעם נוספת

31 החוק לתיקון דיני הראיות (הגנת ילדים) התשט"ו-1955.

30 החוק לתיקון דיני הראיות (הגנת ילדים) התשט"ו-1955.

המדריך מציג אסטרטגיות לדליית מידע המעודדות הזכרות חופשית - דליית המידע על האירוע מהזכרון האישי של הילדים מבלי שנכוון אותם, נתערב בזכרון שלהם ונזהם את החקירה. ניתן להגיע לכך באמצעות שאלות פתוחות שמעודדות את הילד להזכר באופן חופשי - "ספר לי כל מה שקרה לך", ולא בשאלה מנחה כגון "נכון שאבא הרביץ לך". מחקרים מראים שתשאל פתוח נותן מידע אמין, מפורט ומדויק פי שלוש.

ילדים מסוגלים להיות עדים מהימנים וטובים, אבל זה תלוי באופן התשאל שלהם. אם מישהו שואל אותם בצורה בלתי נכונה, בצורה מכוונת, יש חשש שהילד יאמץ לזכרונו פרטים ששמע מהשואל, ולא מהחוויה שלו, והזיכרון יזדהם. תשובות קצרות של כן ולא לא מספיקות לנו כדי להבין מה קרה.

בחלק הראשון של מדריך החקירה אנחנו בונים אמון עם הילד, מציגים את עצמנו, אומרים מה התפקיד שלנו ומדברים עם הילד על דברים שלא קשורים לפגיעה. השיחה על נושאים נייטרלים מעולמו של הילד אמורה גם לאמן את הילד לצורת התשאל שלנו, משום שילדים לא רגילים לתשאל פתוח, ללא שאלות מכוונות. חלק זה מאפשר לחוקר גם להתרשם מיכולותיו של הילד וממצבו הרגשי ולהתאים אליהם את השאלות.

בחלק המהותי של החקירה החוקר מפעיל, באופן מדורג, אסטרטגיות שונות לקבלת תיאור מפורט וקוהרנטי של הפגיעה. לאחר קבלת תיאור האירוע במלל חופשי מתחילתו ועד סופו נבקש ממנו לספר הכל על האירוע עצמו, ורק לאחר מיצוי התשאל הפתוח - ובמידה ועדיין חסרים פרטי מידע מרכזיים - יעבור החוקר לשאלות ישירות.

בין האסטרטגיות העומדות בפני החוקר מופעל גם תשאל המתייחס למקטעים של הארוע

הוקמו יחידות לחקירות ילדים בתוך שרות המבחן ורק בשנת 2014 הוקם השירות לחקירות ילדים וחקירות מיוחדות כגוף נפרד ועצמאי. היום עובדים בארץ מאה חוקרי ילדים. משרדי השרות המחולקים לארבעה מחוזות הפרוסים בכל הארץ.

בנוסף, החוקרים פועלים גם במסגרת מרכזי הגנה, המאגדים תחת קורת גג אחת את כל אנשי המקצוע שעוסקים בפגיעות פיזיות ומיניות בילדים. ששה מרכזים כאלו פועלים כיום: הוותיק מבניהם הוא מרכז ההגנה בירושלים, אך יש מרכזים גם בתל השומר, בבאר שבע, באשקלון, בנצרת ובחיפה, ושני מרכזים נוספים בתהליכי הקמה בצפת ובנתניה. למקומות אלו יכולים להגיע הורים וילדים כדי להגיש תלונה או להתייעצות. חוקרת הנוער של המשטרה מקבלת את התלונה, עו"סים לחוק הנוער מלווים את התהליך, תומכים ומסייעים להורים, וחוקרי ילדים, שמבצעים את החקירה. צוות המרכז כולל גם פרקליט מלווה, רופא ואם בית. כשכל הגורמים יושבים יחד, העבודה מתבצעת בצורה טובה יותר עבור הילדים.

מדריך החקירה

עדותו של ילד שניתנה לחוקר ילדים מהווה עדות קבילה בבית המשפט לכן יש צורך להביאה בצורה הנכונה והמדויקת שתסייע לבית המשפט להגיע לחקר האמת. כלי העבודה המרכזי של חוקרי הילדים, המסייע להם בגביית העדות ומסייע לילדים לתת עדות רחבה ומפורטת ככל הניתן על הפגיעה שחוו הוא מדריך החקירה, שהינו פרוטוקול חצי מובנה. הכלי הינו פרי מחקרים ופותח בשיתוף פרופסור אירית הרשקוביץ מאוניברסיטת חיפה, משרד הבריאות האמריקאי ושירות חקירות ילדים בישראל.

שלו. אם הילד מסרב לשתף פעולה כבר בתחילת הקשר, בשיחה על נושאים נייטרליים מעולמו, אנחנו מבינים כי אין טעם להמשיך את החקירה לעת עתה ואנחנו מסבירים לילד כי נחזור אליו בפעם אחרת. הפרוטוקול ברור – ילדים שלא חושפים בשלב הראשוני זוכים לחקירות חוזרות.

בעבר, לפני שעברתי לניהול, חקרתי ילדה בת 9 בחשד שאביה החורג פגע בה מינית. במפגשנו הראשון, הילדה הכחישה שקרה משהו, אבל מידע וראיות נוספות הצביעו בבירור על כך שהילדה נפגעה. אחרי שבוע נפגשתי עם הילדה פעם נוספת, בבית הספר, ואמרת לי שאני מאד דואגת לה ולכן מגיעה אליה פעם נוספת. בחקירה השנייה היא אמרה: "אל תדאגי לי, אני מסתדרת". היא כבר לא הכחישה שקרה, אבל היא אמרה שהיא מסתדרת ולא חשפה. כשבאתי אליה פעם שלישית היא חשפה פגיעה מינית מתמשכת מאד קשה על-ידי האב החורג.

בעבר, היה ברור אינטואיטיבית שיש ילדים שחקירה אחת אינה מספיקה והם זקוקים למספר חקירות והדבר אושש עם השנים והמחקרים שערכנו. תוספת התקנים לחוקרי ילדים והגידול במצבת כח האדם בתחום אפשרה את המעבר לאסטרטגיה של חקירות חוזרות, ואנו מקווים שהדבר יגדיל את אחוזי החשיפה.

במצבים מסוימים כשילדים מתנגדים לחשוף ויש ראיות שהתקבלו בחקירות משטרה, נעמת אותם עם הראיות ברגישות ובהתאם למצבו הרגשי של הילד ולרמת הסכנה בה הוא נמצא. לעתים, העימות יוביל לחשיפה. כשילד לא חושף לא ניתן לומר שהאירוע לא קרה, אלא רק שהילד לא חשף את האירוע וניתן להבין זאת על רקע החשש שלו מפירוק המשפחה או בשל איומים וכד'. כשילד מסרב לחשוף או מתקשה לחשוף למרות כל מאמצי החקירה, חוזרת המשימה אל המשטרה שנדרשת להמשיך ולחפש ראיות נוספות.

עליהם סיפר הילד ו"זום" – הרחבה על פרטים שהזכיר. נבקש מהילד לתאר כל מקטע ולאחריו נבקש שירחיב, לדוגמה אם הילד אומר שאבא הרביץ לו עם חגורה, נעשה זום על החגורה ונבקש שהילד ירחיב על החגורה ויספר עליה.

לא חריג שילד פורץ בבכי במהלך החקירה, ובמקרה כזה אנחנו תומכים בו ומבצעים הערכה לגבי מצב הילד – יכול להיות שהוא יאסוף את עצמו ויתגבר, אבל יכול להיות שמצבו הרגשי מאד קשה והמשך החקירה עלול לפגוע בו. במקרה כזה, נעצור את החקירה ונבדוק מאוחר יותר אם ניתן להמשיך אותה. אחת הסיבות שהחקירות הוטלו על חוקרי ילדים שאינם שוטרים היא כי אנחנו רואים לנגד עינינו קודם כל את טובת הילד, ואחר כך את טובת החקירה, ומנסים לאזן בין השניים.

חשיפה

30% מהילדים אינם חושפים בחקירה את שקרה להם. הקושי לחשוף ולספר על הפגיעה שחוו נובע מסיבות שונות. חלק מהילדים מתביישים לספר ואף רואים עצמם אחראים לפגיעה, חלק חוששים שלא יאמינו להם. לא כל הילדים מגיעים לחקירה מיוזמתם, ולעתים החקירה נפתחת בעקבות צד שלישי שנתקל בסימנים מחשידים ופונה למשטרה. כשהילד מגיע לחקירה הוא מודע לעיתים למחיר שהוא ומשפחתו עלולים לשלם ולכן יתנגד ויתקשה לחשוף. ככל שהפוגע יותר קרוב לילד, כך הנכונות לחשוף יורדת.

בעקבות הבנה זו ומחקרים שנעשו עודכן בשנת 2014 מדרך החקירה ונעשה שינוי באסטרטגיית החקירה. המדריך הועשר באסטרטגיות תמיכה לא סוגסטיביות והושם דגש רב יותר על יצירת הקשר של החוקר עם הילד ומתן תמיכה לילד על מנת לנסות ולהתגבר על ההתנגדות והחששות

הערכת המהימנות

"שקיים קושי בהערכת המהימנות" או ש"לא ניתן לקבוע מהימנות" במקרים אלו וגם במקרים שיש בעדות חלקים שמחלישים את העדות, נפרט את הבעיות בעדות הילד ונעריך את המקור לקשיים כמו גם נציין את החלקים שמחזקים את העדות ולא ניתן להתעלם מהם למרות הקושי בהערכת המהימנות.

ילדים צעירים, למשל, נוטים לתת עדויות קצרות עם מלל דל, וקיים לעתים קושי בהערכת המהימנות שלהם. בגלל גילם הצעיר, ההתפתחות השפתית הראשונית שלהם ומוגבלות מונחי הזמן שלהם, אין אצלם מוקדם ומאוחר ויש קפיצות בנרטיב. בהערכת המהימנות נציג את הקושי ונסביר את המוגבלות לאור הגיל הצעיר³². עדות מקוטעת יכולה להנתן גם עקב בעיות בזיכרון וניסיונות הדחקה של הילד, אולם אלו ניתנות לעתים להסבר בהערכת המהימנות. לעומת זאת, סתירות מהותיות שלא ניתן ליישב יובילו אותנו לקושי בקביעת המהימנות. מדובר במשימה מורכבת ולמרות שבסופו של דבר ההכרעה הסופית היא של בית המשפט שבפניו נפרשות כל הראיות ולא רק עדות הילד, חוקרי הילדים מנתחים את העדות בכובד ראש ובמקצועיות תוך מודעים להשלכות הערכתם על הילד, על הגנתו, ועל ההליך המשפטי.

בסוף החקירה על החוקר לסכם את העדות ואת התרשמותו מהילד ולהעריך את מהימנות העדות. הערכת המהימנות היא תורה שלמה שמתבססת על מספר מרכיבים. המרכיב הראשון מתבסס על ניתוח איכות הראיון והמידה בה תשאל הילד היה פתוח. המחקרים שלנו מראים שחוקרי ילדים משיגים, לרוב, תשאל שנותר פתוח ברובו. ככל שתתקבל עדות מפורטת בעקבות תשאל פתוח כך יגבר הסיכוי לקבלת מידע מהימן. מרכיב חשוב נוסף בהערכת המהימנות הוא ניתוח התוכן המתבסס על "השערת אונדויטש" הטוענת שילדים שחווי אירוע יספרו עליו בצורה שונה מילדים שלא חוו את אירוע. צריכים להתקיים מספר קריטריונים שעל פיהם נוכל להגיע להערכת מהימנות טובה ומבוססת. הקריטריונים מתייחסים למאפייני העדות, דוגמת מבנה הגיוני ולוגי של העדות שתאפשר הבנת השתלשלות העניינים. המלל צריך להיות מעוגן בזמן, במקום ובאנשים. המהימנות תהיה חזקה יותר אם יהיו בעדות פרטים ייחודיים שלקוחים מעולמו הפנימי של הילד ויבטאו חוויות אידיוסיןקרטיות.

במכלול השיקולים אנו לוקחים בחשבון גם את דינמיקת הראיון - איך הילד חושף בפנינו ומה המוטיבציות שלו. ילדים עם מוטיבציה נמוכה שבכל זאת חושפים את האירוע בחקירה - הערכת המהימנות שלהם תתחזק יותר מאלו עם מוטיבציה גבוהה לספר. כשילדים מנסים לבטל את חשיבות האירוע ולייחס כוונות אחרות לתוקף (מינימליזציה של האירוע), המהימנות מתחזקת. ניתן לזהות דינמיקות מוכרות של פדופילים ותוקפים בסיפורי העדות, ואלו מהווים נדבכים נוספים בתהליך הערכת המהימנות.

כשאנו מתקשים לקבוע מהימנות אין זה אומר שהילד משקר, לכן ננסח בהערכת המהימנות

³² קבוצת מחקר מטעם השירות לחקירות ילדים עובדת בימים אלו עם ד"ר כרמית כץ באוניברסיטת תל אביב על מנת לפתח כלים לחקירת ילדים צעירים ולהערכת מהימנות מותאמת על פי גיל. קבוצה נוספת עובדת על פרוייקט התת"ח - תקשורת תומכת וחלופית - במסגרתו אנו מפתחים כלי חקירה ומכשירים קליניאיות תקשורת לסייע לחוקרי הילדים בחקירה של ילדים ואנשים שלא מדברים. הפרוייקט נעשה בשיתוף מכון חרוב, אשלים, המשרד לביטחון פנים, משרד המשפטים ומשרתת ישראל.

זיהום חקירה

זיהום חקירה יכול לקרות באופן תמים ולא מכוון בגלל תשאול לא נכון לפני החקירה על-ידי האנשים הקרובים לילד שרוצים את טובתו ומנסים לברר מה קרה לו. הילד עונה לשאלות מכוונות, ועלול לאמץ לזיכרונו מידע שהציעו המבוגרים שתשאלו אותו. האירוע שהוא חושף בפני החוקרים אחר כך נראה כמו אירוע מהימן, אבל יש בו חלקים שאינם מגיעים מהזיכרון האוטנטי שלו. התפקיד של החוקרים הוא לבדוק היכן הזיהום מה מקורו ומה ההשלכות על המהימנות.

במסגרת פרוטוקול החקירה, בודק החוקר עם מי דיבר הילד לאחר הפגיעה בפני מי חשף ומה נאמר לו. בדרך זו ניתן לאתר קטעים שיתכן וזוהמו בחקירה ואפשר להתמודד עם הזיהום.

זיהומים מורכבים וקשים בהרבה מתרחשים כשנעשה ניסיון לנצל את הילד על מנת להעליל על משהו אחר, כמו בסכסוכי גירושין מכווערים. במקרים כאלו הנזק לילדים עצום, ונוכל לזהות בחקירה את המצוקה ואת הקושי של הילד. באירועים בתוך המשפחה נתן לנו החוק סמכות לבצע את החקירה ללא ידיעת ההורים ובמקום ניטרלי, כמו בבתי ספר, בגנים ובקייטנות, על מנת לנטרל השפעות ולחצים שעלולים לפגוע בחקירה.

ילדים על דוכן העדים

על חוקר הילדים להחליט אם לאסור או להתיר את עדות הילד בבית המשפט. החקיקה המתקדמת כאן יצרה החרגה לאיסור על קבלת עדות שמיעה, המאפשרת לחוקר הילדים להעיד במקום הילד במקרים בהם הוא מעריך כי הילד אינו מסוגל להעיד³³. ילד שאושר לו להעיד בבית המשפט על-ידי חוקר הילדים, ילווה על-ידי החוקר במהלך עדותו. בישראל מעט מאד ילדים מעידים בבית המשפט כי בית המשפט נתפס על-ידי אנשי המקצוע, ובצדק, כמקום שאינו מותאם או מונגש לילדים.

עבודת הדוקטורט שלי, בהנחייתה של פרופסור אירית הרשקוביץ מאוניברסיטת חיפה, בחנה את ההשפעה הפסיכולוגית של מתן עדות בבית משפט על ילדים נפגעי עבירות מין³⁴. המחקר מצא כי אם מאתרים את הילדים שמתאימים להליך המשפטי, מתאימים אליהם את תנאי ההעדה בבית המשפט ומתירים להם להעיד, אז העדות לא רק שאינה פוגעת במצבם לאחר המשפט, אלא יכולה אף לסייע לילד בתהליך השיקום שלו. אולם על מנת שילדים יעידו בבית המשפט יש צורך בהרבה מאד שינויים והתאמות:

33 עדות החוקר לא מספיקה להרשעה, ויש צורך בראיות מסייעות, מה שיוצר מגבלות קשות בהליך המשפטי.

34 במחקר השתתפו 184 ילדים שהותרו לעדות על-ידי חוקרי ילדים. מסיבות שונות, חלקם העידו וחלקם לא העידו. בדקנו את ההתמודדות שלהם על דוכן העדים והשוונו את ההסתגלות הפסיכולוגית שלהם זמן קצר לאחר מתן העדות, 4 חודשים לאחר מתן העדות ושנתיים לאחר מתן העדות. הממצאים הצביעו על כך שלא רק שההעדה לא פגעה בילדים שהעידו, לעומת אלו שלא העידו, אלא שבטווח הקצר היא הולידה שיפור מסויים במצבם. ההסתגלות הפסיכולוגית בקבוצת הילדים שלא העידו נפגעה.

1. עדות לאלתר, אפשרית על-פי החקיקה הקיימת אך בהרבה מקרים אינה מיושמת. חוקרי הילדים ממליצים כי ילדים יעידו תוך זמן מוגבל מהחקירה (כ-3 חודשים מזמן החקירה). למרות ההמלצות, לעתים קרובות ההליך המשפט מתמשך ונדחה, וככל שעובר הזמן זיכרון הילדים נפגע וקשה להם הרבה יותר לתת עדות מדויקת בבית המשפט.
 2. יצירת מרחב מותאם לילדים בבית המשפט וצמצום זמן ההמתנה. אנו רואים ילדים שממתנים זמן רב מחוץ לאולם הדיונים על מנת לתת עדות, ומגיעים לדוכן העדים עייפים ומותשים רגשית. העדר מרחב נפרד ומותאם לילדים גורם להם לחוסר נוחות קשה. החוק מעניק לילדים את הזכות להעיד שלא בנוכחות הנאשם, אך לעתים הילדים נתקלים בנאשם במסדרונות בית המשפט, מתמוטטים ומתקשים אחר כך לתת עדות.
 3. מעורבות שופטים בהגנה על הילד המחקר שלנו מראה כי למעורבות של שופטים השפעה קריטית על עדות הילדים ואף על הסתגלותם הרגשית לאחר המשפט. ככל שהשופטים היו מעורבים יותר, כך הילדים חשו יותר בנוח וזה מאד השפיע על יכולתם להעיד.
 4. הגבלת החקירה הנגדית
 - א. הגבלת זמן החקירה הנגדית. ילדים עומדים שעות על גבי שעות על דוכן העדים, ואם יש כמה נאשמים הם נחקרים על-ידי כמה סנגורים. העמידה הממושכת והעיכובים בהליך המשפטי הרסניים לילדים. חקירה נגדית מתמשכת וקשה עלולה לפגוע בילדים. הם יחוו אשמים יותר והתפתחות הזהות שלהם עשויה להפגע.
 - ב. הקפדה על שאלות מותאמות. לעתים קרובות ילדים יענו גם על שאלות שאינם מבינים מבלי לומר שאינם מבינים. החקירה הנגדית בנויה על שאלות סוגסטיביות, מכוונות, איתן קשה מאד לילדים להתמודד. ילדים לא יכולים להתמודד עם שפה משפטית שאינם מכירים ועם שאלות מורכבות בנות שני חלקים, או עם מקבץ של שאלות, והם יענו תמיד על השאלה האחרונה במקבץ. מחקרים מניו זילנד חשפו שאחוז ניכר מהילדים שינו את עדותם במהלך החקירה הנגדית לא משום ששיקרו, אלא משום שהשאלות לא היו מותאמות. על השאלות להיות קצרות, מדויקות ומותאמות לשפתם של הילדים.
- אם יעשו השיפורים וההתאמות על מנת להגן על ילדים בהליך המשפטי, יוכלו חוקרי הילדים להתיר עדות ליותר ילדים. בית המשפט יזכה לשמוע מהילדים הנפגעים בעצמם את מהלך האירוע ולהתרשם באופן בלתי אמצעי מעדות הילד ולעשות צדק. בנוסף, לאור הממצאים על ההשפעה החיובית של מתן עדות בצורה מותאמת על השיקום הפסיכולוגי של ילדים נפגעי תקיפה מינית, יש אינטרס מובהק לאפשר ליותר ילדים להעיד.

הכשרת חוקרי הילדים

יהיו של מקרים קלים יחסית, עם סיכוי נמוך להגיע לדיון בבית המשפט. עבודתם המקצועית תלווה באופן אינטנסיבי על-ידי מדריך ותיק שילווה את המשך הכשרתם. לאחר שנת עבודה ישתלמו בקורס למתקדמים שאמור להשלים את הכשרתם ובתום שנה נוספת הם ישתלמו בקורס לחקירות מיוחדות של אנשים עם מוגבלות שכלית, ובסיומו יקבלו מינוי ממשרד הרווחה לתפקיד חוקר מיוחד.

ההכשרה הארוכה הנדרשת, מחד והשחיקה הרבה במקצוע, מאידך הובילו לצורך במתן תמיכה רגשית לחוקרים על מנת לשמור על החוסן הנפשי שלהם ולמנוע את הנשירה מהתפקיד הקשה. ואכן, החל משנת 2010 הפכה תמיכה רגשית מובנית בעבודת חוקרי הילדים בהנחיית אנשי מקצוע מומחים, לחלק בלתי נפרד מעבודתם של החוקרים. התמיכה כוללת שיחות קבוצתיות וטיפוליים פרטניים, במקרה הצורך. השנה הוכנסו שינויים במערך התמיכה, שודרגה התמיכה בעובדים והוקמו "קבוצות חוסן אישי" שנפגשות בליווי איש מקצוע מדי חודש, כדי להתמודד עם הסוגיות הקשות בהן הם נתקלים במהלך העבודה וההשלכות של התפקיד על החיים האישיים שלהם.

מסלול ההכשרה של חוקרי הילדים ארוך ורב תחומי. חוק ההגנה על ילדים לא מפרט מי יכול להיות חוקר ילדים, אולם המחוקק פירט מי יכול לחקור אנשים עם מוגבלות שכלית³⁵ והגביל את המינוי לעובדים סוציאליים, פסיכולוגים, קרימינולוגים קליניים ואנשי חינוך מיוחד. המועמדים לתפקיד חוקר ילדים וחוקר מיוחד מתקבלים על פי מכרז, המתפרסם בנציבות שירות המדינה. עליהם לעבור מבחנים של הנציבות ושל השירות לחקירות ילדים ולהיבחר על-ידי ועדה. באם יתקבלו, הם יקחו חלק בתוכנית הכשרה ויעברו הכשרה אינטנסיבית בת חודש ימים על-ידי מדריכים ותיקים בחקירות ילדים. בנוסף, הם יתלוו לחוקרי ילדים אחרים, יצפו בחקירות ויתנסו בסימולציות חקירה. באם עברו את הקורס בהצלחה, מינויים עובר לדיון בוועדה המייעצת למינוי חוקרי ילדים, בראשות השופטת גלית מור ויגוצקי, נשיאת בתי המשפט לנוער. הוועדה מעבירה את המלצתה לשר המשפטים, ורק לאחר ששר המשפטים חותם על המינוי יכול החוקר החדש להתחיל לחקור. רוב החקירות הראשונות שיבצעו חוקרים חדשים

35 חוק הליכי חקירה והעדה (התאמה לאנשים עם מוגבלות שכלית או נפשית), תשס"ו-2005.